

Kávésok Lapja

XII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

9. szám.

Szerkesztőség:
Budapest, VIII., József-krt. 38. I. 5. Tel:32-1-05.

Felelős szerkesztő:
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31. Tel: 31-4-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Május 5-ig megfizetendő a II. negyedévi üzletbér I. részlete.

Május 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Május 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni május havi forgalmi és fényüzési adóátalányukat.

Május 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Május 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Május 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

A borraivaló rendszer megszüntetése

A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszternek 1936. évi 2787. K. K. M. számú rendelete.

A fogadóknak (szállodáknak, panzióknak) vendéglőkben és kávéházakban a borraivaló-rendszer megszüntetése és a százalékos-rendszer bevezetése tárgyában.

Az 1922:XII. törvényeikk 57. §-ában kapott felhatalmazás alapján a fogadóknak (szállodáknak, panzióknak), vendéglőkben és kávéházakban a borraivaló-rendszer megszüntetése és a százalékos rendszer bevezetése tárgyában a következőket rendeltem:

1. §. A fogadóknak (szállodáknak, panzióknak), vendéglőkben és kávéházakban az alkalmazottak szolgálatainak a vendég (fogyasztó) által megállapított összeggel való díjazását, az úgynevezett *borraivaló-rendszert meg kell szüntetni és a százalékos rendszert bevezetni*, amely abban áll, hogy az említett vállalatok tulajdonosai a vendégek (fogyasztók) kiszolgálásáért a számla végösszegének meghatározott százalékában kifejezett díjat számítanak fel.

2. §. Az 1. §-ban említett vállalatok alkalmazottainak a vendégek (fogyasztók) kiszolgálásával kapcsolatos ténykedésükért a vendégektől (fogyasztóktól) *külön díjazást (borraivalót)* kérni és a vállalatok tulajdonosainak a különdíjazás (borraivaló) *kérését tűrni nem szabad.*

3. §. Az 1. §-ban említett vállalatok tulajdonosai által a vendégek (fogyasztók) kiszolgálásáért szedett díj a vendég (fogyasztó) által fizetett számla *végösszegének 15%-ánál, ha ez a végösszeg egy pengőt meg nem halad, tíz filléرنél több nem lehet.* A kiszolgálásért szedett díjat a számlán (jegyzéken, elismervényen, nyugtán, stb.) *külön fel kell tüntetni.*

4. §. (1) Az 1. §-ban említett vállalatok tulajdonosai a kiszolgálásért felszámítandó százalékot megállapítani és arra, valamint a borraivaló kérése tekintetében fennálló tilalomra a vendégeket (fogyasztókat) az általuk látogatott összes helyiségekben *szembetűnő módon elhelyezett hirdetémmel, valamint az étlapra és az itallapra vezetett közleménnyel* figyelmeztetni kötelesek. A magyar, német, francia, angol és olasz nyelven közzéteendő hirdetémménynek *szövege a következő:*

„Kiszolgálási díj fejében a számla összegének . . . . . százalékát számítom fel. Ha a számla összege

Budapesti Központi Általános A főváros kávéházai, szállodái és Tejcsarnok Részv.-Társ. kávéméréseinek szállítója

VII., Rottenbiller ucca 31.

Tojás osztály

Telefon: *46-2-65, 35-0-16. Interurbán: 34-6-68.

Sürgöncim: „Köztejj Budapest”

egy pengőt meg nem halad, . . . fillért számítok fel. Az alkalmazottaknak a vendégtől (fogyasztótól) külön díjazást (borravalót) kérni nem szabad."

(2) A fogadók (szállodák, penziók) tulajdonosai az (1) bekezdésben említett hirdetmény második mondatát elhagyhatják.

5. §. Az 1. §-ban említett vállalatokban kiszolgálási díj címén beszedett összeg egészében a vállalatnak a vendégek kiszolgálásával foglalkozó alkalmazottait illeti, *azt közöttük kell a szokásos bérfizetést napokon megfelelő arányban felosztani; abból az irodai személyzetnek, a felíróknak, a ruhatárosnak, a konyhaszemélyzetnek stb. juttatni semmit sem szabad.*

6. §. Amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, *kihágást követ el* és az 1928:X. törvényeikk értelmében pénzbüntetéssel büntetendő:

1. az 1. §-ban említett vállalatok bármelyikének az az alkalmazottja, aki a 2. §-ban foglalt tilalom ellenére a vendégtől (fogyasztótól) külön díjazást (borravalót) kér;

2. az 1. §-ban említett vállalatok bármelyikének az a tulajdonosa, aki a 2. §-ban foglalt tilalom ellenére megtűri, hogy az alkalmazott a vendégtől (fogyasztótól) külön díjazást (borravalót) kérjen;

3. az 1. §-ban említett vállalatok bármelyikének az a tulajdonosa, aki a kiszolgálási díj címén felszámítandó százalékot a 3. §-ban megszabottnál magasabban állapítja meg, vagy a 4. §-ban foglalt rendelkezés ellenére meg nem állapítja;

4. az 1. §-ban említett vállalatok bármelyikének az a tulajdonosa, aki a 4. §-ban előírt hirdetményt, illetőleg közleményt nem teszi közzé, vagy nem az

említett szakasz rendelkezéseinek megfelelően teszi közzé;

5. az 1. §-ban említett vállalatok bármelyikének az a tulajdonosa, illetőleg az az alkalmazottja, aki a kiszolgálási díjat a 3. §-ban foglalt rendelkezés ellenére a számlán (jegyzéken, elismervényen, nyugtán, stb.) külön fel nem tünteti;

6. az 1. §-ban említett vállalatok bármelyikének az a tulajdonosa, illetőleg az az alkalmazottja, aki a 4. §. szerint fizetendő összegnél magasabb kiszolgálási díjat számít fel;

7. az 1. §-ban említett vállalatok bármelyikének az a tulajdonosa, aki a kiszolgálási díj címén beszedett összeget az 5. §-ban foglalt rendelkezés ellenére egészében nem a vendégek kiszolgálásával foglalkozó alkalmazottak között osztja szét.

A kihágás büntetése *tizenöt napig terjedhető elzárás*, ha azt olyan egyén követte el, aki hasonló kihágásért már büntetve volt és büntetésének kiállása óta két év még nem telt el.

A kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntetőbíróságok hatáskörébe tartozik. Harmadfokon a belügyminisztériumban szervezett Kihágási Tanács a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium előadójának részvételével ítélkezik.

7. §. Ez a rendelet a kihirdetését *követő harmincadik napon lép életbe.*

Budapest, 1936. évi április hó 25-én.

Dr. Winckler István s. k.
m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter.

Megjegyzések

Nem vártuk és nem reméltük, hogy a fölöttünk álló és a mi védelmünkre hivatott hatóságoktól ajándékot kapjunk. Ajándékot kaptunk, amelyet nem kértünk és amelynek megadása ellen évek hosszú során át eredménnyel küzdöttünk. Megjelent egy miniszteri rendelet, amelynek szavai szerint a borravalórendszer folyó évi május hó 25-ével megszűnik. A legnagyobb tisztelettel vagyunk mindenféle hatósági intézkedés és tekintéllyel szemben és előrebozsájtathatjuk, hogy a magunk részéről azon leszünk, hogy a rendelet intézkedései — amennyiben lehetséges — megvalósíttassanak, de nem hallgathatjuk el néhány észrevételünket, amelyeket már a múltban is megtettünk és amelyek a kérdés elbírálásánál és megvalósításánál feltétlenül figyelembe veendőkké lettek volna.

A rendelet, amint a kiadott hivatalos kommuniké tartalmazták, az idegenforgalomra való hivatkozással adatott ki. A magunk részéről teljes mértékben elismerjük az idegenforgalmi szempontok fontosságát, annak támogatásának szükségét, de hát

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1 1/2 literes
zárt palackokban

a
Kőbányai Polgári Serrőzde
gyártmánya

az idegenforgalom fejlődésének a vendéglői, fogadói és kávéházi borraivaló az egyetlen akadálya?

Hát nem sokkal súlyosabb teherrel az idegenforgalom fejlesztésénél a vizum-díjak eltörlésének kérdése? Mert ami e téren történt, még kezdeményezésnek sem túlságosan sok. Mert sem a finnországi, sem az angliai és amerikai idegenforgalmunk nem olyan óriási, hogy a vizum díjak felfüggesztésének, vagy elengedésének túlzott jelentősége legyen. Ellenben évek óta hangsúlyozzuk, hogy a megszállott területekkel való vonatkozásban, amelyeket ma még verbeli, érzésseli, nemzeti kapcsolatok fűznek a főváros-hoz, még a reciprocitásra való tekintet nélkül is eltörlendő lenne. Nem lehet komoly dolog Balkánra és hasonló dolgokra hivatkozni, mert nincs a világnak egyetlen országa, ahol a kávéházakban és vendéglőkben borraivaló valamilyen formájában ne lenne. A nyugaton ép úgy adnak borraivalót, mint keleten és a legműveltebb nyugatról érkező európai sem talált semmi meglepőt abban, hogy borraivalót kellett adni.

De, ha a kérdést magas erkölcsi piedesztálon vizsgáljuk és ilyen magasabb erkölcsi szempontokból vélik szükségesnek a borraivaló rendszer megszüntetését, miért csupán a vendéglátó iparokat szerencsételtik ezzel? Hát a taxi sofförök, vasúti kalaúzők, borbélyok, (ahol pedig százalékos rendszer egyszer már megvolt), a hivatalok portásai, nem kapnak borraivalót? Vagy a főváros fürdőiben és más fürdőhelyeken is, az ott alkalmazott személyzet megélhetése talán még jobban alapszik a borraivalón, mint a vendéglői üzem személyzeté? Tehát ha erkölcsösek akarunk lenni, akkor legyünk azok az egész vonalon, vagy pedig hagyjuk a dolgokat az élet természetes rendjére és fejlődésére, amely a borraivalót meg fogja szüntetni akkor, ha arra a viszonyok módját adnak.

Azt kell látnunk, hogy a vendéglátó iparok a hatóságoknak mostoha gyermekei. Kéréseink, előterjesztéseink hosszú sorozata fekszik a különböző minisztériumokban, valamennyi olyan, amely iparunknak egy-egy egzisztenciális kérdését öleli fel, olyan, amelyek megvalósításához a hatóságok részéről semiféle áldozat nem kell, tisztán egy kis jóakarattal, sajnos igen sok esetben még választ sem kapunk. Számtalanszor hivatkoztunk az idegenforgalmi érdekekre való tekintettel a zenélési záróra meghosszabbításának szükségére, a táncengedélyek megadására, ami talán egy kis forgalmi többletet, nagyobb bevételt és végeredményben nagyobb kincstári bevételt is je-

lentett volna, évek óta kérjük és nem történt semmi. Ellenben nincsen a közterheknek jóformán egyetlen címe sem, amellyel a vendéglátó ipart, mint teherviselő atányt meg ne találták volna. Régen elcsépejt téma ez, elég, ha a közelmúlt történetéből felemlítjük, hogy a szikviz és ásványvíz adó, amelyet nemrég vezettek be, a számos egyéb adónemen kívüli, ugyancsak a vendéglátó iparokat terheli.

Igéretet kaptunk, cselekedeteket annál kevésbé és ha már történik valami, akkor az ilyen látszatintézkedés, amelynek megvalósítása szinte lehetetlen és az életben hamarosan be fog bizonyulni, hogy ez a rendelet legalább is felesleges.

Ez az oka annak, hogy magával a rendelet intézkedéseivel voltaképpen foglalkozni nem kívánunk. De vannak benne olyan rendelkezések, amelyeket meg kell magyarázni, illetőleg, amelyet a kiadó hatóságoknak megfelelően kommentálni kell és ezért vagyunk kénytelenek néhány pontot felidézni.

Maga a rendelet a borraivaló megszüntetéséről beszél, de figyelmen kívül hagyja azt, hogy vannak a nyilvános étkezési üzemekben olyan szolgáltatások, amelyekért a fogyasztó nem fizet és így tehát ezek után az azt teljesítőknek százalék nem jár. Így ujságos, telefonos, takarítónő, stb. stb. munkássága külön nem értékelhető, annál kevésbé, mert hiszen ezt nem mindenki veszi igénybe. Ha ezeknek százalék jár, miből jár az? Ha pedig nem jár százalék, akkor ki honorálja őket, kaphatnak-e borraivalót, vagy nem?

Az, hogy az alkalmazottaknak borraivalót kérni nem szabad, olyan ősrégi dolog, hogy csak a legendákban mesélnek olyan pincérről, aki a vendégektől borraivalót kért. Ez nem volt és nem lesz, akár van rendelet, akár nincsen. A rendelet a százalék maximumát megállapítja, de a minimumát nem. Tehát míg egyfelől a közönséggel szemben igazságtalanságok történhetnek, másfelől a személyzet károsodhat, ha a munkaadó olyan kulcsot állapít meg, amely mellett megélhetését nem találja meg.

És magyarázatot kíván a rendelet 5. § a, amely azt tanúsítja, hogy a rendelet szövegezőjének fogalma sincsen a vendéglátóiparban dívó fizetési rendszerről. Az egy pengőn aluli és pengőn felüli összegek után járó százalék és azok felosztási módja olyan kaoszt teremt, amelyet alig van böles, aki meg tudna oldani. Valami fantasztikus egyenlőség lebegett a szerkesztő szeme előtt, amikor a százalék összeg fel-

Még csak mérni sem kell!

Minden kávéhoz mindig valódi
:Franck: kávépótlékot adjon!
Jelentős jövedelmet biztosít
magának!

osztásáról rendelkezik, nem véve figyelembe azt, hogy egyik helyen nagyobb a forgalom, másik helyen kisebb, egyik munkás többet dolgozik, mint a másik, ha tehát mindenki egyformán részesedik, úgy járunk, mint a falusi pap, akinek megillető borjárandósága behajtására kitett hordóba mindenki vizet öntött, — vagyis mindenki egyformán keveset akar dolgozni. Megszűnik az ambíció, különleges figyelem, amely a fővárosi üzemeket kedvessé, otthonossá, kényelmessé tette. Helyébe lép az üzletszerű lebonyolítás, melynek konzekvenciáit természetesen az ipar-üzők isszák meg. Persze a rendelet szerkesztője nem gondolt arra, hogy vannak kisegítő és szabadnapos munkások, vannak különleges munkabeosztások, például: a játékosokat kiszolgáló pincér (marqueur), akik mind keresni akarnak és munkájuk bérét szeretnék látni. A rendelet ebben a formájában végrehajthatatlan, örökös súrlódásokra ad okot és meg fogja bénítani az üzemek munkáját.

Végül pedig miért lett egyszerre olyan nagyon sürgős ez a rendelet életbeléptetése a szezon megindulása előtt, amikor az eddigi rendszer alapján már bizonyos irányú lekötések történtek. Azt hisszük, hogy semmi baj nem történne, ha a rendelet életbeléptetése egy fél évvel elhalasztatnák. Vagy talán egy fél év alatt máris be fog bizonyulni az, hogy a rendeletnek gyakorlati értéke nincsen, a személyzet meg fogja találni a módját, hogy a százalékon felül a maga borraivalóját is megkeresse.

A közönség pedig, amelynek a hangzatos jelszavak és tekintélyes helyről jövő nyilatkozatok nagy eredményeket helyeznek kilátásba, meg vagyunk győződve, nem enged beleszólást a maga dolgába, ha jó kiszolgálást akar, egyéni kívánságainak honorálására fog adni borraivalót a százalékon felül is.

Ismételjük, bennünket mélységes tisztelet tölt el hatóságaink iránt, de nem hallgathatjuk el azt a gondolatot, hogy ha már tenni akarnak valamit, csináljanak olyant, aminek jelntősége van, ami módot ad üzleteink forgalmának fellendítésére, ami feloldja a reánk nehezedő béklyókat és lehetővé teszi a magyar vendéglátó ipar további fejlődését.

Mészáros Győző.

Springut Henrik lojás-
utóda **Ófner Márton** nagykereskedő
Budapest, VI., Vasvári Pál ucca 10. — Tel.: 21-7-54.
Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
állandó szállítója.

A borraivaló rendelet hullámjai

Mint a fenti sorok is mutatják, a borraivaló megszüntetése ügyében kiadott rendelet az ipari érdekepviseletek körében nagy meglepetést okozott. A két ipartestület vezetősége a kérdést nyomban beható tárgyalás alá vette és külön-külön abban állapodott meg, hogy maga a rendelet kiadása ellen kifogást nem tesz, ellenben, tekintettel a már kezdődő tavaszi és nyári szezonra, életbeléptetésének legalább 6 hónappal való elhalasztását kéri. Egyben oly értelmű előterjesztéssel fordul a kereskedelemügyi miniszteriumhoz, hogy a rendeletnek a gyakorlatban végrehajthatatlan, illetőleg a mai rendszert megváltoztató rendelkezéseinek megmagyarázását és módosítását fogják kérni.

A napilapok természetesen tele voltak pro és kontra nyilatkozatokkal. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara folyó évi április 29-én tartott ülésén is szóba került a borraivaló rendelet.

Gundel Károly napirend előtt szólalt fel és kifogásolta, hogy a borraivaló-rendeletet a kereskedelemügyi miniszter meglepetésszerűleg, a szakma megkérdezése nélkül adta ki és ezzel az egész vendéglátóipart épen most, az idény kezdetén lehetetlen helyzet elé állította. Kifejtette, hogy a szállodákat már előre éves szerződések kötik, ezeket felbontani nem lehet, a külföldiek társasutazása e szerződések alapján indulnak meg, tehát az itt lekötött fix borraivalót más alapon elszámolni nem lehet. A borraivaló-kérdést ilyen egyszerű rendelettel és ilyen gyorsan megoldani nem lehet. Rámutatott a magyar pincér kiválóságára, világhírnevére és hangoztatta, hogy próbálkozással nem lehet a kiszolgálás jóságát épen az idegenforgalmi szezon küszöbén megbolygatni.

Mészáros Győző, a Kávés Ipartestület nevében tiltakozott a borraivaló-rendelet ellen. Budapest a kávéházak városa, ahol a kávéházi élet egy egészen speciális irányban fejlődött és jóformán nálunk a publikum szokása alakította ki a fővárosi kávésiipart. A rendelet senkinek az érdekét nem szolgálja, meggyőződése szerint a százalékos borraivaló-rendszer a fogyasztóközönség szempontjából is hátrányos, mert a borraivalót teljesen megszüntetni lehetetlen, a százalékot pedig végeredményben a közönségre kellene áthárítani, amit pedig az a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok mellett már nem bír el.

Éber Antal elnök kijelentette, hogy a kamara a legmelegebben támogatja a vendéglátóiparokat, mert ezek a magyar idegenforgalom döntő tényezői, s javasolni fogja a kamara, hogy a kormány a borraivaló-rendelet életbeléptetését hat hónapra halassza el. Addig mód nyílik arra, hogy az ügyet érdemlegesen az érdekeltek bevonásával tárgyalhassák.

STUDIUM

dákó és
írókréta

Gyártja:
Budapesti Kréta, Vegészeti Gyar
és Keresk. rt.

Kapható:
Budapesti Kávésok Áruforgalmi rt.

**Pálpusztai sajt
Heller doboz
emmenthali
Derby sajt** kávéházakban
nélkülözhetetlen

Végül pedig meg kell említenünk, hogy az április 30-iki lapokban a következő félhivatalos kommuniké jelent meg.

A Nemzeti Munkaközpont szállodai, éttermi és kávéházi csoportjába tömörült alkalmazottak küldöttsége jelent meg ma délelőtt a kereskedelmi minisztériumban, hogy hálájukat tolmácsolják Winckler István miniszter előtt a borraalórendszer eltörlő rendeletéért. A küldöttséget a minisztertanácsban elfoglalt miniszter helyett dr. Árkay Ferenc miniszteri tanácsos fogadta.

A küldöttség vezetője, Baráth István, a pincérmunkásság hálás köszönetét fejezte ki és kérte, hogy a rendeletet minden esetleges ellenkező irányban érvényesülő befolyás ellenére *hatályában fenntartsák*, mert a rendelet kibocsátásával a pincértársadalomnak régi kívánsága nyert beteljesülést. Kérte továbbá, hogy a miniszter gondoskodjék a vendéglőiparban a *legkisebb munkabérek* megállapítása iránt, végül, hogy a *szabadnap* kérdése is rendeztessék.

Árkay Ferenc válaszában közölte, hogy a minisztert a rendelet kibocsátásánál a fogyasztóközönség és az idegenforgalom szempontjai mellett elsősorban a *vendéglátóiparban alkalmazottak anyagi és erkölcsi érdeinek biztosítása* vezette és a rendelettel azt kívánta elérni, hogy a vendéglátóipar alkalmazottait a *többi ipari munkás színvonalára emelje*, kik szintén nem borraalóból, hanem *becsületes munkájukkal kiérdemelt hetibérből élnek*. Biztosította a küldöttséget, hogy a *miniszter a rendelet visszavonására nem is gondol és arról szó sem lehet*. Elvárja azonban a miniszter a vendéglátóipari alkalmazottaktól, hogy önzetesen magatartásukkal a rendelet intencióit fogják szolgálni, különösen azzal, hogy *borraalót el sem fogadnak*. A legkisebb munkabérek megállapítására is sor fog kerülni, ám de csak akkor, ha a százalékos rendszer már az életben kipróbálást nyert és így adva lesz az az alap, amelyre a legkisebb munkabérek felépíthetők. A miniszter rendezni kívánja az alkalmazottak szabadnapjának kérdését is.

A küldöttség a felvilágosításokat meglelégedéssel és köszönettel vette tudomásul.

Ehhez a magunk részéről semmiféle megjegyzést nem kívánunk fűzni, csak azt szeretnők tudni, hogy ki az a „Nemzeti Munkaközpont Szállodai Éttermi és Kávéházi csoportja”

Végül felhívjuk kartársaink figyelmét, hogy a két ipartestület állandóan napirenden tartja és őket a rendelet életbeléptetése előtt megfelelően informálni fogja.

Schillinger Anna Gőzmosógár Rt.
Budapest, VI.,
Vörösmarthy-utca 47b. — Telefon: 21—3—85.
Az ország legrégibb, modernül berendezett gőzmosodája.

Hűtőberendezések Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban

Magyar Felvonó és Gépgyár Rt.

WERTHEIM

F. és Tsa. Utóda - Hűtőgéposztály

Budapest, VI., Lehel ucca 12. Telefonszám: 98-3-32

Felelet

Az őszinteség hiányával vádolhatnának, ha nem vallanám be, hogy bizonyos büszkeséggel tölt el az, amiért a Kávésok Lapjában megjelent cikkemet épen Gundel Károly úr méltatta arra, hogy rá válaszoljon. Ezt annyival inkább is mondom, mert a vendéglátó iparos egyik mintaképeül épen őt állítottam mindig magam elé. Nagyon távol áll tehát tőlem, hogy én övele vitatkozni akarnék. Hallgattam már előadásait, olvastam írásait, mindezekből sokat tanultam és én tőle a jövőben is csak tanulni akarok.

Talán épen ezért lepett meg engem egy kissé, hogy amikor én a cikkemben minden támadó él nélkül, teljesen objektív igyekeztem lenni, akkor Gundel úr a válaszában sok helyütt kissé éles, vagy inkább talán élecs hangot ütött meg, amit pedig a téma komolysága és azt hiszem az a komolyság is, amellyel én azzal foglalkozni igyekeztem, sehogy sem indokolt meg.

Én tényleg nem fujthattam meg huszár trombitát, mert honvéd baka voltam. De talán ez magyarázza meg, hogy viszont a kézi gránáttal igenis tudok bánni. Sokféle kézigránát fordult meg már a kezemben, de eddig még egyik sem robbant fel benne.

Cikkemnek kizárólag csak egy tendenciája volt. Annak minden gondolata és minden adata csak ezt a célt szolgálta, védekezni az ellen a felfogás ellen, hogy a vendéglátó iparban a vitás kérdéseket kizárólag a vendéglátók kívánságának megfelelően kell rendezni, mert ők vannak numerikus többségben.

Ez ellen a felfogás ellen nemcsak azért védekeztem, mert relativ értelemben a kávésság érdekei ellen van, hanem azért is, mert abszolút értelemben igazságtalan. A vendéglátók és kávésok érdekei fölött ott van a közérdek. Vajjon Budapest nagyközönségének mi volna a válasza arra, ha megkérdeznők tőle, kívánja-e, hogy továbbra is kapjon meleg vacsorát a kávéházakban, vagy pedig szünjék meg ennek a lehetősége? Vagy a nagy attrakciókat nyújtó kávéházak külföldi közönsége, ha nem kapnának ott meleg vacsorát? Elég gyakran csodálkoznak már azon is, hogy

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR
ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Ovakodjunk az utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R.T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.
Telefon: 31-0-63, 45-3-71.
Alapítatlan 1824.

VÉDJE

miért nem szolgálhatnak fel ott pohár sört, vagy fröccsöt!

Az idősebb, erősebb Jóska, meg a fiatalabb vénább Pista, nagyban püfölik egymást. Apjuk csak nehezen tudja szétválasztani őket és rá kiált az idősebbikre: „Hogyan kezdődött a verekedés?” „Ugy, — feleli Jóska, — hogy a Pisti visszaütött”.

Az én cikkem címe az volt, hogy „Vendéglős Statisztika.” Nyilvánvalóan tehát válasz volt és így nem én kezdtem a statisztikai adatokkal való operálást. Miért vétetik tehát zokon, hogy én is statisztikával felelek? Hogy a statisztika egyébként nehéz tudomány, azt én is tudom. Még abból az időből, amikor az egyetemen belőle vizsgát kellett tennem. Fel-tétlenül objektív tudomány, mert hisz teljesen a számokra van felépítve. Ennek ellenére természetes, hogy ezekből a számokból helyes, vagy helytelen következtetéseket lehet levonni.

Szerény nézetem szerint ilyen helytelen következtetés volt a vendéglős ipartestület évi jelentésében az, hogy pusztán a numerikus többségükre való hivatkozással akarják az esetleg közöttünk felmerülő vitás kérdéseket saját javukra eldöntetni.

Azonban soha eszembe nem jutott volna, hogy ezt rosszhiszeműségnek, vagy hozzá nem értésnek, vagy csúnya tendenciájúnak minősítsem. Mert, ha valakiről ezt tételezném fel, még válaszra sem méltatnám. De viszont, ha válaszolok, akkor nincs jogom a másik jóhiszeműségét és jószándékát kétségbe vonni. Még akkor sem, ha annak a véleménye az én érdekeimmel történetesen ellenkezik is.

Nemrégiben a kereskedelmi miniszter felszólította a vendéglősök és kávéosok érdekképviseletét is, véleményadásra, az ipari munkabérek és munkaidő ügyében. Ezek megint olyan kérdések, amelyekben mindkettőnk érdeke és véleménye csak teljesen azonos lehet. Mégis a vendéglős ipartestület által nyilvánosságra hozott válasziratból azt láthattuk, hogy még abban is találtatott és használtatott fel hely arra,

hogy benne a kávéosok jogainak csorbításáról beszéljenek.

Pedig ez a kérdés szintén megmutatja, mint anynyi egyéb fontos kérdés is, még pedig parancsoló szükségességgel mutatja meg, hogy nekünk a legtöbb kérdésben egy úton kellene haladnunk. Mi mindketten jól tudjuk azt, hogy az oly gyakran hangoztatott emelkedő idegenforgalom ellenére is az egész vendéglátó ipar rettenetes válságban van. Sem a vendéglősök, sem a kávéosoknak nem a caffè-restaurant ügy a legfontosabb problémája. Vannak sokkal nagyobb lényegbe vágó bajaink, amelyek viszont azonosak és amelyek orvoslásáért együtt kellene harcolnunk.

A caffè-restaurant kérdést pedig csak egymás között intézhetjük el. Tárgyaljunk már mi egymással ennek rendezése céljából és jövőben is szívesen meg tesszük ezt. Azonban a lóvasút már megszűnt, a fogaskerekűt is villamosították. A kávéházak a meleg konyháról ma már nem mondhatnak le. De, hogy a kávéházi, illetve a caffè-restaurant főzést bizonyos korlátozásokkal gyakoroljuk, itt talán tudnánk áldozatot hozni azért, hogy egymásközött békét teremtsünk, mert erre a békére úgyhiszem, mindkettőnknek szüksége volna, hogy fennmaradásunkért, létünkért vívott háborúnk egyéb frontjain közös erővel harcolhassunk.

És ha Gundel úr az ő nagy szakmai tudását, páratlan népszerűségét és tekintélyét ennek az eszmének a szolgálatába állítaná, úgy bizonyos, hogy senki sem volna alkalmasabb arra, mint épen ő, hogy a kávéosok elnökével karöltve, a böles középutat megtalálja és ezen az úton haladva, bennünket a szakmai békének oly nagyon kívánatos céljához elvezessen.

Dr. Strausz Vilmos.

Előljárási ülés

1936. április 24.

Bár az időjárás erősen hűvös és koratavasias, előljárási tagjai már nyári hangulatban maradtak el az április havi ülésről. Pedig kívánatos lenne, hogy minél intenzívebben vegyenek részt a testület munkájában.

Az ülésen résztvettek: *Mészáros Győző* elnök, dr. *Hernády Jenő* iparhatósági biztos, *Gál Arnold*, dr. *Strausz Vilmos* alelnökök, *Bodó Adolf*, *Klauber József*, *Katona István*, *Freiwirth Jenő*, *Lissauer Gyula*, *Ottó Dezső*, *Szlavek Károly* és *Weingruber Ignác* előljárási tagok, *Strasser Béla*, *Weingruber László* számvizsgálók, dr. *Havas Nándor* főjegyző.

Mészáros Győző elnök az ülés megnyitása után bejelenti, hogy *Rónai Miklós* és *Singer Kálmán* előljárási tagok elmaradásukat kimentették. Az ülés

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat

Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 38-5-59.
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

jegyzőkönyvének hitelesítésére *Bodó Adolf* és *Ottó Dezső* előljárósági tagokat kérte fel.

Az 1936. március 26-án tartott *előljárósági ülés jegyzőkönyve* bemutatott és helybenhagyott.

Főjegyző bejelentette, hogy a *Spábhegyi cukrászda, kávéház és étterem Kft.* (br. Eötvös u.), továbbá *Bauer György* (V., Lipót-körút 5.), iparrendélyt nyertek. A *Tabán Kávéház Kft.* (Tabán) pedig megszűnt. A jelentés tudomásulvételre.

Bemutatott a néhai *Hajós Samu*, volt ipartestületi és előljárósági tag *sírkövére* szóló meghívás.

Elnök kéri az előljáróság tagjait, hogy a kegyeletos ünnepségen vegyenek részt.

Főjegyző bemutatta a *Danzas & Cie.* baseli utazási iroda levelét, melyben a *svájci kartársak* egy csoportjának szeptember hó folyamán történő *látogatását közli* és az erre adott választ.

Tudomásul vétetett.

A *jégkartell árpolitikája* elleni felszólalást *főjegyző* ismertette. A beadványt a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr elé terjesztettük és annak pártolására úgy a kereskedelmi és iparkamarát, mint az IPOK-ot felkértük. Intézkedés ez ügyben még nem történt.

A jelentés tudomásul vétetett.

A *minimális munkabérek megállapítása* céljából kiküldendő bizottság ügyében *elnök* jelenti, hogy meghívást kaptunk a kereskedelemügyi minisztériumba, ahol közölték velünk, hogy a bizottság kiküldését a miniszter el fogja rendelni. A bizottságba 3 munkaadó, 3 munkavállaló, 3 semleges tag fog kiküldetni. A minisztériumban részletesen kifejtettük, mindazokat a szempontokat, amelyek a bizottság kiküldését feleslegessé teszik, azonban a referens kijelentette, hogy ilyen irányú döntés már történt és ennél fogva a bizottság kiküldését a miniszter elrendelte. Tehát kénytelenek voltunk ezt a rendelkezést tudomásul venni, a bizottsági tagságra a jelölést nyomban megejtettük. Most várjuk a tárgyalások megejtését, amikor a fennálló előírásoknak megfelelően fogunk eljárni.

Az előljáróság *elnök* jelentését tudomásul vette.

Főjegyző bemutatta a *Budapesti Gyógyszerész Testület* átiratát, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a budapesti kávéházakban a vendégek részére aspi-

Elsőrendű minőségekben,

a legolcsóbban szerezheti be napi szükségletét az alanti cikkekben:

Jamek

(barack, málna, ribizli, meggy, eper, narancs)

Málnaszörp

(65% cukortartalommal, utóprés mentes succusból)

Olivaolaj

(akár valódi olasz, akár belföldi gyártmány)

Szardinia

(Nice, Cine és egyéb portugál minőségek)

Szardellagyűrűk

(Arrigoni és Socciete gyártmány)

Gyümölcs és főzelékkonzervek

Budapesti Kávésok

Áruforgalmi Rt-nál

Budapest, VIII., József-krt 38.

Telefon: 39-2-77.

rint és hasonló gyógyszereket szolgáltatnak ki. Kéri a testület intézkedését, mert különben jogait érvényesíteni fogja.

Elnök a felolvasott levél hangját kifogásolja, nem tartja helyénvalónak, az azon végigvonuló fenyegető hangot. A kávéházakban gyógyszereket rendszeresen nem árusítanak, tisztán a vendég kényelmére rendszerint olyan időben, amikor a gyógyszertárak nincsenek nyitva, adnak a vendégnek elsősegély képen egy-egy ilyen port.

Dr. *Strausz Vilmos* úgy gondolja, hogy a gyógyszerészek azt hiszik, hogy a kávéások az ilyen szereket nagyban veszik a gyárból.

Főjegyző jelenti, hogy a Gyógyszerész Testület egyik reprezentánsát felvilágosította és ezután remélhető, hogy a kérdés nyugvópontra jut.

Weingruber Ignác, *Freiwirth Jenő* és *Katona István* felszólalása után

Dr. *Strausz Vilmos* kívánatosnak tartaná, hogy ez ügyben megnyugtató választ kapjunk.

Freiwirth Jenő e kérdéssel kapcsolatosan szóvá teszi, hogy a hírlapok egyes büneselékményekkel kapcsolatosan egyes kávéházakat nem előnyösen jelölnek meg. Szóvá teszi továbbá, hogy vannak árúházak,

Nincs többé ponyvaszakadás!

GYORSJÁRATU

NAPELLENZŐ PONYVASZERKEZETEK

PASCHKA ÉS TÁRSA

V., Mária Valéria-utca 10. — Telefon: 82-0-41. — Alapítva 1886.

Használt pamlagok, csil-
lások, billiárdok,
márványasztalok, fűzfotélek
Fried Zsigmond és Fia kávéházi berendezők
Király-utca 44. — Telefon: 29-1-34

Kantos testvérek r. t.
festő, mázó és
tapétázó ipari üzem

Budapest, VI., Horn Ede-utca 5. Telefon: 19-4-51, 18-5-23.
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és fal-
kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

ahol 10 fillérért fehérikávét szolgálnak fel. Végül konstatálja, hogy az orvosok a legnagyobb mértékben antipatikusan állítják be a kávéházat a közönség előtt, kéri a vezetőség eljárását.

Elnök: a bűncselekményekkel kapcsolatosan a lapokban közzétett közleményekre nem reflektálhatunk, mert hiszen azért, hogy ki fordult meg a kávéházakban, a kávé nem felelős. Ami a 10 filléres kávéveti, kéri felszólalót, hogy konkrét adatot terjesszen elő. Az orvosok nyilatkozatának kérdésében ugyancsak ismerni kellene, hogy az ilyen nyilatkozatokat ki és milyen körülmények között tette. Nem új dolog az, hogy a kávéházakat kritika tárgyává teszi, sajnos a pincérek szervezetének egy része is azzal agitál, hogy a pincérek a kávéházban idő előtt megrokkannak.

Bodó Adolf hozzászólása után az előljáróság a felszólalás felett napirendre tér.

Az újonnan életbelépő *lakbér szabályrendelet* tárgyában a Lakók Szövetsége felhívta ipartestületünk figyelmét arra, hogy annak 43. §-a a bérletnek halál esetében való átruházására vonatkozólag korlátozásokat tartalmaz. Egyben felemlíti, hogy az új szabályrendelet a helyhez kötött üzlethelyiségek felmondására nézve az eddiginél hosszabb határidőket állapít meg.

Dr. Strausz Vilmos az utóbbi jelentést azzal veszi tudomásul, hogy ez mutatja a jövő irányát és a kereskedelmi és ipari tulajdon érvényesítésének módját.

Klauber József felemlíti, hogy az új szabályrendelet a segédházfelügyelők díjazása tekintetében felemelést tartalmaz.

Főjegyző jelenti, hogy ez ügyben már régebben beadványban fordultunk a polgármesterhez.

A Kereskedelmi és Iparkamara a *korcsmai hitel* tárgyában az ipartestület véleményét kérte, amire az ipartestület megindokolt választ adott azzal, hogy a korcsmai hitel értékhatárának és perelhetőségének megállapítása kívánatos lenne.

Az előterjesztés felolvasatván, *elnök* reámutat az intézkedés kezdetére és újabb intézkedés szükségére.

Szlavek Károly megjegyzése után a jelentés tudomásulvételre került.

Főjegyző ismerteti a m. kir. belügyminisztérium rendeletét, amelyben a kávéházakban alkalmazotti személyzet és azok igényjogosult családtagjainak öszeírását rendelte el. A vonatkozó intézkedések körlevélben hoztattak a testület tagjainak tudomására.

Dr. Strausz Vilmos kívánatosnak tartaná, hogy a kiállított lapokról a kartársak a testülethez másolatot küldjenek, amely értékes statisztikai adatgyűjtés alapjául szolgálhatna.

A székesfőváros polgármesterének az *1936. évi kereseti adóalapokat* tartalmazó végzése bemutattott és irattárba tételre került.

Ipartestületünk *munkaközvetítőjének* 1936. márciusi munkásságáról szóló jelentése felolvasatván, irattárba tételre került.

Ipartestületünk *pénztárának forgalmáról* szóló I. negyedévi jelentése bemutattott, jóváhagyatott és tudomásul vétetett.

A *Szegedi Ipari Vásár* felhívása, amelyben plakátjainak a kávéházakban való kifüggesztését kéri, ismertetett és nemes cél támogatására a tagok felkértek.

Főjegyző ismerteti a *Regent* kávéház iparengedélye tárgyában az ipartestület fellebbezése folytán hozott polgármesteri végzést, amely a kiadott iparengedélyt érvényben hagyja ugyan, de annak indokolását oly módon változtatta meg, hogy az 1932. évi XII. tc. 15. §-ának alkalmazása esetén is a közszükséglet szempontjait is vizsgálni kell.

A *mestervizsga rendszeresítése* tárgyában kelt kamarai átiratot *főjegyző* ismerteti. Az ipartörvény újabb novellája ugyanis az önálló iparüzés feltételül a mestervizsga letételét kívánja meg. Ebben az ügyben a kamara értekezletet hívott össze, amelyen ipartestületünk álláspontját mi is közöltük.

Elnök azt látja, hogy a képesítés kérdése iparunkban nincsen konzekvensen keresztül vezetve, mert míg egy kis kávéház nyitásához a képesítés kö-

M o c z n i k - m u s t á r legyen minden asztalon !

telezettségét írja elő, addig egy nagy vállalatot részvénytársasági, vagy korlátolt felelősségű-társasági alapon lehet vezetni és ez esetben a képzésre nincsen szükség.

Az előjáróság a jelentést tudomásul vette.

A napirend tárgyai ezzel letárgyaltattak és elnök az ülést *berekesztette*.

Hivatalos rész

Budapesti Kávésok Ipartestülete.

IGEN TISZTELT KARTÁRSAK!

A m. kir. Belügyminiszter úr 262.776/1936. B. M. számú rendeletével kimondotta, hogy *mindazok a munkaadók, akik betegségi biztosításra kötelezett üzemi-műkben az Országos Társadalombiztosító Intézetnél betegségi biztosításra kötelezett munkavállalót foglalkoztatnak*, kötelesek az 1936. évi április hó 29. napján alkalmazásukban lévő ilyen munkavállalókra, valamint ezek igényjogosult hozzátartozóikra vonatkozó adatokat a rendelkezésre bocsájtott kérdőlapokon bejelenteni. Ez az összeírás az Országos Társadalombiztosító Intézet által erre a célra kibocsájtott 3 szelvényű (A), B), C),) lapok kitöltése útján történik, amelyet az OTI a munkaadókhoz részint pósta, részint kézbesítés útján juttat el.

Az OTI a kérdőlapokkal egyidejűleg megküldött külön tájékoztatóban közli az érdekelt munkaadókkal, hogy a biztosítottaknak állandó lakóhelyük, illetőleg tartózkodási helyük, továbbá ezek igényjogosult családtagjainak, számuk, életkoruk, a biztosítottal való rokonsági kapcsolatuk és segítő családi minősége szerinti, összeírás céljából a hozzájuk juttatott kérdőlapok *kitöltve 8 nap alatt kötelesek* pósta útján, vagy más alkalmas módon az OTI-nak *visszaküldeni*.

Ha a munkaadó a kérdőlapokat annak kézhez vételétől számított 8 nap alatt *kitöltve nem juttatja vissza*, vagy ha nem az előírt módon és nem a kívánt adatokkal *kitöltve juttatja vissza* és ezt a mulasztást az OTI által kitűzendő további 3 nap alatt nem pótolja, az OTI a kérdőlap előírt kitöltését a munkaadó költségére a helyszínen saját közegeivel végezteti el. A kérdőlap, mint jeleztük 3 részből áll, A), B) és C) részből, az A) és C) rész adatai teljesen megegyeznek és ennél fogva azokat legcélszerűbb indigóval kitölteni.

Parkettái lerakását és javítását végeztesse
Jakab Józsefnél
Bulyovszky ucca 32 Telefon: 14-6-31

Ez A) és C) szelvények tartalmazzák a munkaadó törzsszámát, amely az OTI kivételekből vehető ki, valamint nevének és üzemének megjelölését, továbbá a biztosított személy nevét, születési évét és napibérosztályát, valamint azt a foglalkozási kört, (felszolgáló, felíró, kávéfőző, segédmunkás, stb., stb.), amelyet az illető az alkalmazás helyén és idején betölt, úgyszintén a biztosítottak állandó lakhelyét. Ugyanezen szelvényen feltüntetendők a)–g) pontok alatt, a biztosított háztartásában élő, általa eltartott *családtagok*, kivéve azokat, akiknek bármilyen kereső foglalkozása, vagy nyugdíja van. A gyermekek, unokák, és testvérek rovatába csak a 16 éven aluliakat kell feltüntetni. A 16 éven felüli, de 24 évét még be nem töltött családtagokat fel kell venni akkor, ha az hivatásbeli kiképzés (tanoneviszony) miatt, vagy tanulmányi okokból (iskola látogatás) nem kereső. Korra való tekintet nélkül fel kell venni mindazokat, *akik testi, vagy szellemi fogyatkozás miatt állandóan keresetképtelenek*. A b) házastárs, f) szülő, g) nagyszülők rovatába a 60. életévüket betöltött családtagokat kell feltüntetni, az ennél fiatalabbakat csak akkor, ha testi vagy szellemi fogyatkozásuk miatt állandóan keresetképtelenek.

A szelvény B) rovatában a biztosított nevét, születési helyét, valamint tartózkodási helyét kell feltüntetni, tartózkodási hely alatt értetvén az illetőnek munkahelye. Ugyanis gyakran előfordul, hogy egy a fővároson kívül lakó munkás a fővárosban dolgozik, vagy megfordítva.

Saját érdekükben hívjuk fel összes kartársainkat, hogy a megküldendő kérdőíveket pontosan töltsék ki és szabályszerű időben küldjék vissza az OTI igazgatóságának.

Budapest, 1936. április 22.

Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző.

Mészáros Győző s. k.
elnök.

Kerthelyiség
június 15-től szeptember 1-ig
k i a d ó
Vilma királynő-út 39–41. fdszt. 1. Telefon: 33-1-53

Kristály ásványos forrásvíz csak SzentLukács védjeggyel eredeti

IMPERIAL FÜGEKÁVÉ

legjobb kávéizesítő. ■ Kérje mindenütt!

Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.,

H I R E K

Házasságkötés. *Losonczy Erzsébet, Losonczy Gusztáv, a Kávésok Áruforgalmi R. T.-nak elnökö-vezérigazgatójának leánya* folyó évi május hó 11-én d. u. 1/2 órakor a belvárosi plébánia templomban köt házasságot *Br. S. Diószeghy Ervin* tüzér századossal.

A bécsi kávéosok gyásza. A bécsi kávéiparosok clubját, mely a vendéglátó céhbe olvadt bécsi ipartestület utóda, nagy veszteség érte. Elnökük *Aldor Vilmos* keresk. tanácsos, a bécsi testület volt elnöke és dísztagja, a Louvre kávéház tulajdonosa, f. évi április 28-án, váratlanul elhunyt. A megboldogultnak fővárosunkban, iparunk körében is számos tisztelője és barátja volt. Alkalmunk volt közös érdekű munkásságunk során kartársi és baráti érzéseit megismernünk. A magyar kávéipar e gyászeset felett őszinte fájdalomát fejezi ki.

Bécsben körülbelül 9000 vendégágy van a szállodákban, abból 1500 hideg-meleg folyóvíz, vízvezeték és központi fűtés nélkül. Ezzel szemben Budapesten levő 6000 ágy s vele kapcsolatos komfort aránya határozottan jobb.

Japánban 1889-ben épült az első szálloda. 1935-ben már 68 volt található az ország különböző városaiban. Vendéglő 550 van Tokióban, ahol az új idők kívánalmait is igyekeznek kielégíteni.

Az első mozi-kávéház. A hágai kávéházi élet egy újdonsága foglalkoztatja Amsterdam közvéleményét. Az egyik legnagyobb kávéház egy napon ingyen mozicéladással lepte meg vendégeit. A programm egy heliszemléből, egy betétfilmről és egy vidéki életet szemlélő filmről állt és egy fél óráig tartott. Ujszerű technikai eljárás tette lehetővé, hogy a film nagyon jól látható volt anélkül, hogy a természet elsötítették volna. A mozi-kávéház nagy tetszésnek örvend azóta a hágai közönségnél és a filmkészülék nem is olyan nagy költséget jelent, úgy, hogy a dolog nemsokára követőkre talál. Érdekes, hogy nálunk a mozi-kávéházak voltak a mai mozik ősei, s most Hágában ezt mint a fejlődés egy fokát regisztrálják.

A kávé-vám mérséklése Ausztriában. A pénzügyminisztérium és a földművelésügyi minisztérium között az újabb időben több megbeszélés folyt a kávé árának mérséklése tekintetében. Mint hírlik, mérlegelés tárgyát képezi, hogy még ennek az évnek folyamás és pedig előreláthatólag nyáron, vagy ősszel, egyelőre próbaképpen a kávévámnak leszállítását tervezik, hogy meglássák, vajjon milyen mértékben emeli a vámmérséklés a fogyasztást és a fogyasztás emelkedése által, milyen mértékben emelkednek a bevételek. És nálunk?...

Dr. Gyulay Tibort, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara népszerű főtitkárát magas kitüntetés érte: *a kormányzó vitézzé avatta.* Vitéz Gyulay Tibort e kitüntetése alkalmával ipartestületünk is megleghangú levélben üdvözölte.

Zsebkönyv, az új ipartörvénynovelláról. Dr. Lippay István, az Ipartestületek Lapja szerkesztője, az új ipartörvénynovelláról közeljövőben zsebkönyvet ad ki, melyben ismerteti az új törvényt, az 1932. évi XII. tc. és az 1932. VIII. tc. rendelkezéseit, közli a Végrehajtási Utasítást és a régi megszűnt törvényszakaszok helyébe nyomban beiktatja az új törvények érvényes rendelkezéseit, miáltal az érvényben levő jogállapot szemléltetővé és a törvény használata könnyebbé válik. A zsebkönyv megrendelhető a szerzőnél: VII., Erzsébet-körút 9—11. I. 3. Ara 2.— pengő, portó külön 20 fillér.

Módosítja az OTI a veszélyességi táblákat. Egyes ipari érdekeltségek gyakran kifogásolták már a bal-esetbiztosítási terheket, illetve a veszélyességi táblákat.

Értesülésünk szerint az OTI ezzel kapcsolatban most elhatározta, hogy a panaszokat felülvizsgálja és a veszélyességi táblákat módosítja. A munkálatok rövidesen megindulnak.

SZEGÉNYSÉGI BIZONYÍTVÁNY az olyan

NIKOTEX-LÁDA

amelyben nincsen bőségben

NIKOTEX**SZIVAR ÉS CIGARETTA.****Gschwindt-féle****Aqua vitae és egyéb likőr különlegességek, főzelék és gyümölcs konzervek**

Ipari és közigazgatási hírek

A végkielégítés nem előnyös kielégítésű tartozás. Egy kényszeregyezésbe került budapesti részvénytársaság, 300 pengő fizetésű alkalmazottjának megtagadta a végkielégítésének teljes összegében való kifizetését azzal, hogy a végkielégítés nem előnyös tétel. Az alkalmazott pert indított a budapesti központi járásbírószámon és azzal érvelt, hogy a hivatkozott kormányrendelet a kifizetésű tisztviselők végkielégítésére nem vonatkozhatik. A törvényes felhatalmazás, amelynek alapján a kormány a rendeletet kiadta, a gazdasági és hitelélet rendjének biztosítására szükséges intézkedések megtételére jogosította fel csak a kormányt és így kifizetésű tisztviselők végkielégítését kvótálissá leminősíteni kormányrendelettel nem lehetett. Sem az OHE, sem a törvénytörvény előtt nem kaptak jogot a végkielégítésű alkalmazottak a szavazásban való részvételtre, amiből nyilvánvalóan következik, hogy az ő követelésük igenis előnyös tétel. Hivatkozott még a felperes a bíróság előtt a törvénytörvény 38-as tanácsának jogerős ítéletére, amellyel a végkielégítést a 4600—1933. számú rendelet 35. szakaszával szemben igenis előnyös tételnek jelentette ki. A járásbírószámon, majd fellebbezés folytán a törvénytörvény az érvelést nem tette magáévá, és jogerősen kimondta, hogy a kényszeregyezésben levő részvénytársaság vagy szövetkezet alkalmazottjának végkielégítése nem előnyös tétel, tehát csak a kvóta arányában fizethető ki. Az ítélet megokolása az, hogy a 4600—1933. számú rendelet 35. szakasza hatályon kívül helyezte az 1910—20. számú kormányrendelet 22. szakaszát, amely szerint a végkielégítés a kényszeregyezésben előnyös tétel.

A kávéházi szivar drágítását folyó évi VI. hó 12-én kelt ítéletében büntette a kúria, habár a pincér a magasabb beszerzési árat igazolta. (1634—35.)

Üzlet értéke kisajátításnál számba veendő. Ezt mondja a kúria egy vendéglőre nézve, amelyet a telektulajdonos tartott üzemben. (4350—34.)

Iskolamulasztásnál nem mentség a sok dolog. Ezt mondta ki a kihágási tanács a 3166—35. számú ítéletben, amely súlyosan büntette a mestert, mert nem írta be a tanoncot és fél éven át meggátolta a tanonciskolába járását.

A katonai szolgálatra bevonult tanoncok tanviszonya. Az Ipartestületek Országos Központja közli, hogy az iparügyi miniszter a katonai szolgálatra bevonult tanoncok tanviszonya tárgyában 70.828/1934 XVIII. K. M. szám alatt a következő rendeletet adta ki:

„Az iparostanoncnak katonai szolgálatra való bevonulása és onnan való visszatérése esetén az 1922:

XII. tc. 102. §-ának 1. és 2. bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.“

(Tehát: Ha a tanviszony a tanonc hibáján kivül a szerződésben megszűnik és a tanidőből annak egyötöd részénél kevesebb marad kitöltetlenül, a tanoncot segédi vizsgálatra kell bocsátani. A segédi vizsgálat sikertelensége esetén az iparhatóság a tanoncnak erről bizonyítványt ad, amelynek alapján a tanoncot a tanidő hátralevő részére szakbavágó munkakörben új tanszerződés nélkül is alkalmazni lehet. Ennek az időnek elteltével a tanoncnak a segédi vizsgálatot meg kell ismételnie.)

Amennyiben a tanidő hátralevő része a tanidő egyötöd részénél több, az iparhatóságnak azon kell lenni, hogy a tanonc tanidejének még kitöltetlen részére, új tanszerződés alapján ugyanazon szakmában, esetleg más munkaadónál, lehetőleg a tanoncot érő minden hátrány nélkül nyerjen elhelyezést.)

A 70.728—1934. XVIII. számú rendelet értelmében, továbbá: „katonai szolgálatra bevonult tanoncnak katonai szolgálata kitöltése után régi munkaadója részéről újból tanoncul szerződötése esetén, a tanoncok létszámára megszabott korlátozás alól, az iparhatóság a 152.288—1931. K. M. számú rendelet 3. §-a alapján kivételt engedélyezhet.“

(A rendeletre hivatkozással a munkaadó igazolja, hogy a tanonc bevonulása után egészítette ki létszámát az üzeme terjedelméhez, segédek számához képest megengedett létszámig és azt, hogy a katonai szolgálatból visszatért tanonc nála bevonulása előtt a megengedett létszám keretében volt alkalmazásban.)

A tanonc minden iskolai mulasztását esetenként kell igazolni. Idevágó kultuszminiszteri rendelkezés következtében arra hívjuk fel tanonctartó tagjaink figyelmét, hogy a tanonc minden egyes iskolai mulasztását esetenként külön igazolni kell. Épen azért tartásuk kötelességüknek a munkaadók, illetve a főnökök, hogy mulasztó tanoncaiknak az igazolható ok megjelölésével adjanak megfelelő bizonyítványt. Ha pedig a tanonc komolyan és súlyosan betegszik meg, tanácsos, hogy a munkaadó a tanonciskola igazgatóságát saját maga értesítse s természetesen, hogy megfelelő orvosi bizonyítvánnyal a végén a mulasztás alátámasztottan igazolandó.

Zwack-likörgyár elsőrangú gin-t, whisky-t, vermouthot, cocktailt és tokaji borból főzött konyakot hoz forgalomba, amelyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartárstól szíves figyelmébe. Mixeléshez páratlanok. Diópálinkája és barack pálinkája a legjobb a maga nemében.

GLASNER EDE Rt., udvari szállító, Budapest, V., Lipót körút 6. — Telefon: 11-6-26. Az előkelő kávéházi péksütemény és kenyér szállítója.

Alapítva: 1885.

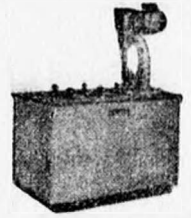
HENNEFELD

Jégszekrénygyár

Alapítva: 1885.

Jégszekrények, sörkimérőkészülékek, elektromos hűtőkészülékek, elektromos fagyaltkészítőgépek és konzervátorok.

BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 11-4-29.

BERGER S.

szobafestő, mázoló, fényező és tapétázó
Budapest, VI., Hegedüs Sándor ucca 27.
 Telefon: 20-4-82.

FRANÇOIS PEZSGŐ

Crémant Rosé
Transylvania sec

NAGY ERNŐ
 Csokonai-utca 12.
 Telefon: 33-0-68.
 Modern la. kivittel!

Olcsó árak! — Olcsó árak!

Címfestő

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 84-3-39. — Uveg és porcellán.

KAVÉHÁZI PARKETTA

SZABÓKY GYÖRGY IX., Üllői-ut 73. T. 37-4-03.

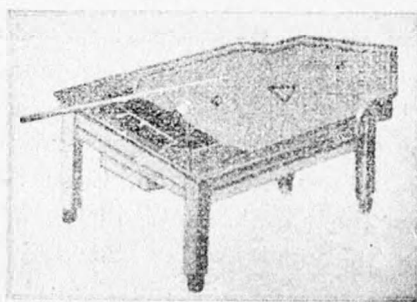
Saját érdekében kérjen árajánlatot a kávéházak legrégebb és legmegbízhatóbb parketta és padlózási vállalatától.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 14-0-44. és 18-4-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

Kérjen árajánlatot!

Kartársak figyelmébe!

Szab. k. glibilliárdasztal
 Egyesített karambol,
 kugli- és lyukjáték.

Szórakoztató közkedvelt
sportjáték.

Automata nélkül zárja
 a járatkírdőt.

Forgalomba hozza:
FEHÉR FERENC szab. tul.
 Bp. VI., Vörösmarty-u. 43.
 Telefonhívó: 46-9-67.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat
 minden színben a legolcsóbb árban készít
KRONEMER DÁVID márványipari üzeme,
 Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körút
 sarok.) Telefon: 37-8-69

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési
 cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk,
 szűrőgépek, palackok, parafadugók címkék, stb. T: 41-5-15.

Az
 eredeti **SIDOL** fém-,
 ablak-
 és

márványtisztításra a legalkalmasabb!

Götzi Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R. T.

Telefon: 96-6-86

Írógép irodájába, üzletébe, otthonába
 legolcsóbban Édes és Deesy-
 nél vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás,
 javítás legolcsóbban, Akácfa-u. 13. Tel.: 44-2-24.

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
 Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5